

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Základní škola praktická s.r.o.
Krušnohorská 1570
Teplice

Školní rok 2023/2024
Ředitelka: Mgr. Ivana Brejchová

Zpracovala: Mgr. Eliška Maternová

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
1. Závazné materiály	3
2. Naši žáci – rizikové chování	4
3. Dlouhodobé a obecné cíle	4
4. Cíle minimálního preventivního programu	5
5. Preventivní program – tematické bloky v jednotlivých předmětech i mimo vyučovací předměty	5
6. Akce školy ve školním roce 2023/2024	8
7. Spolupráce s rodiči	9

Úvod

Základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů v resortu školství, mládež a tělovýchovy je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. V našem preventivním programu považujeme za důležité cílit nejen na dítě samotné, ale i na spolupráci s rodinou a komunitou ve které se dítě vyskytuje.

Stěžejními tématy jsou: sociálně patologické jevy - zneužívání návykových látek, šikana, vandalismus, agresivita, závislost na PC a mobilním telefonu, gamblerství, záškoláctví, rasismus. Primární prevenci je důležité zahájit již v předškolním vzdělávání a pokračovat s ní i v době základní školní docházky, abychom předcházeli výše zmíněným nežádoucím jevům.

Primárními cíli našeho preventivního programu je:

- vytvářet povědomí a poskytovat dostatečné množství informací o sociálně nežádoucích jevech společně s jejich následky,
- podporovat žádoucí postoje a normy k užívání návykových látek,
- nabízet vhodné alternativy k trávení volného času,
- podporovat žádoucí postoje vůči odlišnostem ve společnosti a vysvětlovat, proč je důležitá společenská diverzita,
- vedení k přebírání odpovědnosti za své činy a rozhodnutí,
- seznámit s alternativami řešení obtížných situací včetně možností, kam se obrátit v případě problému spojených s užíváním návykových látek.

1. Závazné materiály

Škola vytváří MPP jako základní nástroj prevence. Tento preventivní program vychází ze školského zákona a další platné legislativy a dokumentů MŠMT:

- Zákon č.65/2017 Sb. O ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
- Vyhláška č. 197/2016 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Zákon 110/2019 Sb. Zákon o zpracování osobních údajů.
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků

nadaných.

- Metodický pokyn k prevenci šikany 2016 /č. j.211149/2016
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních / MŠMT č.j. 21291/ 2010-28 /

2. Naši žáci – rizikové chování

Žáci, kteří navštěvují naši školu zřízenou dle paragrafu 16 školského zákona, připravujeme zejména na rizika, kterými mohou být bezprostředně ohroženi. Zaměřujeme se především na rizikové chování v následujících oblastech:

- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví,
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí, komunikaci, činy,
- rizikové užívání či budování návyku na mobilním telefonu, internetu, sociálních sítích,
- rizika spojená s užíváním sociálních sítí (sdílení nevhodného materiálu, anonymita), kyberšikana, šikana,
- nedostatečnost v oblasti sociální komunikace – zaměřit se na schopnost odmítnout, vyjádřit své pocity (negativní, pozitivní) společensky odpovídajícím způsobem,
- sociální komunikace - vyjádření vlastního názoru vhodnou formou, vedení k dodržování pravidel zdravé diskuze,
- fungování ve společnosti vrstevníků a dospělých (rozdíly, hranice, pravidla),
- sebeovládání, autoregulace,
- ochrana dětí před návykovými látkami- rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků = vysvětlování jednoduchých způsobů, jak návykovou látku odmítnout,
- nácvik chování při řešení krizových situací,

3. Dlouhodobé a obecné cíle_____

- Zlepšovat mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc,
- posilovat a důsledně vyžadovat vhodné chování,
- cvičit sebeovládání a socializaci v kolektivu vrstevníků,
- rozvíjet osobnost žáka, posilovat jeho pozitivní vlastnosti,
- učit žáky rozlišovat dobré a špatné,

- poučení se z neúspěchu- hledání vhodných alternativ, jak uspět v žáky zvoleném cíli,
- nácvik základů kritického myšlení,
- rozvíjet u žáka IT gramotnost,
- rozlišování „fake news“, ověřování pravosti informací,
- seznamovat žáky s riziky spojenými s užíváním návykových látek,
- aktivní spolupráce s rodiči

4. Cíle minimálního preventivního programu

Hlavními cíli MPP je vést naše žáky k pochopení fungování společnosti, zvnitřnění pravidel a norem společnosti a dále převzetí odpovědnosti za vlastní chování a způsob života:

- ✓ se zdravým sebevědomím a vědomím vlastní originality a jedinečnosti,
- ✓ s posílenou odolností vůči stresu,
- ✓ schopné objektivně vnímat sebe sama a okolní svět,
- ✓ schopné odhalit a účinně se bránit manipulacím a dalším rizikům spojeným s jejich specifickými potřebami,
- ✓ schopné v rámci svých možností umět přizpůsobit své chování krizové situaci,
- ✓ schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc při řešení problémů,
- ✓ s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám a jejich rizikovému užívání,
- ✓ s představou o svém budoucím životě a životním stylu,
- ✓ schopné efektivně a vhodně trávit volný čas.

5. Preventivní program – tematické bloky v jednotlivých předmětech i mimo vyučovací předměty

Aktivity školy v rámci minimálního preventivního programu

- Participace žáků na tvoření školního řádu, pravidel třídy, společné vytváření systémů odměn a postihů při nedodržování pravidel. Vysvětlování funkce a důležitosti pravidel ve společnosti- v rodině, ve škole, na pracovišti atp.

Tematické bloky v jednotlivých ročnících a předmětech

Primární prevenci zařadíme na 1. a 2. stupni do následujících předmětů:

- Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda
- Přírodopis, chemie
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Český jazyk
- Tělesná výchova
- Výtvarná výchova

V 1. – 5. ročníku budou vybraná témata nenásilně zařazena do výuky.

Pedagogové témata přizpůsobí skupině žáků, neboť děti dobře znají a vědí, na kterou problematiku se nejvíce zaměřit. Základem preventivního programu na prvním stupni bude:

- rozvíjení schopností komunikace,
- svěřeni se s obtížemi, obavami vhodné osobě,
- pochopení důležitosti zdravého životního stylu,
- možnost vyjádření negativních emocí vhodnými formami- sport, tvoření, diskuze,
- ví jak udržovat zdravý životní styl,
- využití příslušných linek důvěry (v krizových situacích),
- vyjádření vlastního názoru v komunitním kruhu třídy.

V 6. -9. ročníku bude primární prevence intenzivnější. Bude jasně zaměřena proti disociálnímu, asociálnímu i antisociálnímu chování. U žáků bude podporován zdravý životní styl, vhodné trávení volného času a budování zdravých vztahů ve společnosti.

Předmět - PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA, PŘÍRODOPIS:

- Na koho se mám obrátit, když mám problém, sebeobsluha, dodržování hygieny, zdravý životní styl, důležitá telefonní čísla, chování v krizové situaci,
  - zdravotní rizika pití alkoholu a kouření, odmítání návykových látek,
  - budování vztahů ke zvířatům, přírodě (ekologické smýšlení),
- = seznamuje žáky se současnými poznatky péče o životní prostředí, vede k úctě k životu, k

- pochopení ochrany prostředí pro kvalitní život,
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
  - nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
  - nácvik řešení zátěžových situací
  - zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
  - přehled životních rizik
  - společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.,)
  - modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Předmět - VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Soustavné vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu, občanská, právní a estetická výchova.

Upevnění základních norem společenského chování, postojů a způsobů chování.

Velkou pozornost věnovat problematice šikany, patologickým jevům. V rámci VKO bude probíhat také každotýdenní orientace v aktuálním dění, vyvracení a rozpoznávání fakenews.

Předmět – CHEMIE

Poskytuje žákům základní soubor poznatků o chemických látkách, jevech a zákonitostech. Informuje o nepříznivých ekologických, zdravotních účincích některých prvků a skupin látek s důrazem na drogovou závislost. Poskytuje žákům pravidla bezpečného chování při manipulaci s ohněm, chemikáliemi atd.

Předmět - ČESKÝ JAZYK

Prostřednictvím literárně-výchovných činností se podílet na utváření názorů, postojů, zájmů a vkusu žáků. Rozvíjet u žáků schopnost prožitku z uměleckého díla. Snaha o přirozený zájem žáků o literaturu a čtení knih jako vhodnou formu trávení volného času.

Předmět - TĚLESNÁ VÝCHOVA

Prispívá k všestrannému a harmonickému rozvoji žáků a k upevňování zdraví rozvojem pohybových dovedností a vědomostí tvořících součást tělesné kultury a formování pozitivních vlastností osobnosti. Rozvíjí kladné postoje k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života.

Předmět- VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Rozvoj estetiky a uměleckého citění. Podporování umělecké tvorby jakožto prostředek k relaxaci a uklidnění, vyjádření pocitů a emocí. Podnícení zájmu žáků o umění- výstavy, muzea, vlastní tvorba.

6. Akce školy ve školním roce 2023/2024

- zapojení do projektu nenech to být (www.nntb.cz)
- vybudování schránky důvěry
- halloweenský den
- dle nabídky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav
- volba povolání - 9. ročník
- vánoční besídka
- sportovní den
- zapojení do projektu do školy pěšky,
- zapojení do projektu mléko do škol, ovoce a zelenina do škol
- barevný den
- projektový den – Dopravní výchova – 1. stupeň
- projekty ze zeměpisu
- velikonoční tvoření
- besedy
- návštěva Planetária,
- školní výlety a exkurze
- planeta Země 3000
- výtvarná soutěž
- spolupráce s DDM Teplice

- spolupráce s muzeem Teplice
- spolupráce s městskou knihovnou Teplice
- spolupráce s Eurocentrem Ústí nad Labem
- ochrana životního prostředí – třídění odpadu, šetření elektrickou energií
- ŠvP

7. Spolupráce s rodiči

- seznámit rodiče s minimálním preventivním programem školy,
- zapojení rodičů do chodu školy,
- podílení se rodičů na fungování a utváření komunity školy,
- na třídních schůzkách informovat o záměrech a způsobech realizace programu, rodiče informovat pomocí žákovské knížky, e-mailu nebo telefonicky,
- sledovat vývoj sociálních vztahů v rámci školní komunity i mimo ní – naslouchat signálům od žáků i rodičů, které by mohly vést k odhalování sociálně patologických jevů,
- pravidelně komunikovat s rodiči o důvodech absence, včasné omlouvání absencí,
- komunikace s rodiči při nežádoucích projevech chování- hledání řešení společně, dodržování pravidel pro žáky ve škole i mimo ni.

20. září 2023

Zpracovala: Mgr. Eliška Maternová